

פברואר 2019

שלום רב,

הנדון: האם את/ה תומד/ת בפתרון לסוגיית מבקשי המקלט ומצוקת תושבי השכונות?

בישראל חיים כבר למעלה מעשור מבקשי מקלט מאפריקה שאינם בני הרחקה בשל חשש ממשי לשלוםם ולחיייהם. נכון להיום מדובר בכ-35 אלף איש ואישה; אולם עד כה, מדיניות הממשלה, שנמנעה מלתת להם שירותים וזכויות בסיסיות, רק החריפה לא רק את מצבם, אלא גם את מצוקת התושבים בשכונות שבהן הם מתגוררים.

מסמך זה מציג בקצרה את התוכניות שעל הפרק לטיפול בסוגיית הפליטים ולשיקום דרום תל אביב שהוצגו בפני הממשלה האחרונה, ומידע בסיסי בנוגע לסוגיה הנדונה.

אנו מבקשים את התייחסותך לשאלות הבאות:

1. האם את/ה תומד/ת במתווה האו"ם והאם תפעל/י לקידומו?
2. האם את/ה תומד/ת בשילוב של מבקשי המקלט בישראל, כולל מתן אישורי עבודה וזכויות סוציאליות, עד שניתן יהיה להחזירם בבטחה למדינותיהם?
3. האם תפעל/י לקידום תוכנית ישימה ומתוקצבת לשיקום שכונות דרום תל אביב?

מתווה האו"ם: תוכנית של נציבות הפליטים של האו"ם שהושגה תוך הסכמה עם מדינות בעולם, להוציא מישראל ליישוב מחדש במדינות מערביות מחצית ממבקשי המקלט החיים כיום בישראל, ולתת מעמד הומניטרי למחצית הנותרת, תוך פיזורם ברחבי הארץ באופן שיווריד את העומס על השכונות בדרום תל אביב. המתווה מקדם פתרון הומני, לפיו כל מבקשי המקלט יזכו לזכויות ולמעמד שיאפשרו להם חיים בכבוד – מחציתם במדינות מערביות שייקלטו אותן, והמחצית הנותרת בישראל. ואכן, בשני באפריל 2018 [נתניהו הכריז על המתווה](#) כעל פתרון טוב למצב בעייתי. אך יממה לאחר מכן [חזר בו מההסכם](#) בשל התנגדות של קומץ קולני וביקורת מימין. **ההתנגדות למתווה לא ברורה**, הטענות כי לא היו מדינות שמוכנות לקלוט את מבקשי המקלט הן שקריות, ולמעשה עדיין ישנן מדינות הממתינות שישראל תתעשת ותחזור למתווה המוצע. ההשפעה שקנו גורמים קיצוניים בקרב הממשלה וחברי הקואליציה הובילה רק להכבדה נוספת על דרום תל אביב ועל תושביה הישראלים ומבקשי המקלט: אין שיקום, אין פיזור, העוני רק התגבר והמצוקה גדלה. **יש עוד אפשרות לחזור למתווה שפוי ואנושי, שניתן מענה אמיתי לתושבי השכונות ולמבקשי המקלט.**

תוכנית בכירי המשק: [תוכנית](#) שעליה חתומים למעלה מ-60 בכירים במשק הישראלי. בין החותמים: ארבעה שכיחנו כמנכ"לים של משרדי ראש הממשלה, האוצר והתיירות – יוסי קוצ'יק, אילן כהן, ירום אריאב ואלי גונן; החשב הכללי ויו"ר בנק לאומי לשעבר, איתן רף; יו"ר הבורסה לניירות ערך, אמנון נויבך; כלת וחתן פרס ישראל לתעשייה לשנת 2018, יהודית ויהודה ברוניצקי; נשיא התאחדות התעשיינים, שרגא ברוש; נשיא התאחדות המלונות, אמיר חייק; מנכ"ל איגוד המסעדות, שי ברמן; נשיא התאחדות האיכרים, דובי אמיתי ונשיא התאחדות בוני הארץ, רוני בריק; ועוד שורה ארוכה של יזמים, חוקרים ואנשי עסקים. התוכנית מסתמכת על מתווה האו"ם ומשלימה אותו, אך יכולה גם לצאת אל הפועל באופן עצמאי. **עיקרי התוכנית כוללים:**

- **שיקום דרום תל אביב:** התוכנית מקדישה חלק משמעותי לשיקום השכונות, תוך השקעה בתשתיות פיזיות, שיקום חברתי מקיף והקמת מנהלת ציבורית שתפעל בשיתוף עם תושבי האזור. **כפי שציין גם מבקר המדינה, ההזנחה של דרום תל אביב היא גורפת ומתמשכת על פני שנים, והמדיניות שמחלישה את מבקשי המקלט רק פוגעת ומחלישה יותר את התושבים הישראלים איתם הם חיים.**
- **פיזור:** פיזור מבוקר של אוכלוסיית הפליטים בכל הארץ בהתאם לביקוש לעובדים בכל אזור, תוך הקפדה על כך שמספר הפליטים לא יעלה על 1% מסך אוכלוסיית היישוב בו יתגוררו.
- **תעסוקה:** ישראל מחלקת אשרות עבודה לעשרות אלפי מהגרי עבודה מדי שנה. עם זאת, ראשי המשק חוזרים וזועקים כי **קיים מחסור אדיר בידיים עובדות בתחומים כמו מסעדות, מלונאות, ניקיון, חקלאות ובניין**. מתן אשרות עבודה והכשרות מקצועיות מתאימות למבקשי המקלט יחזק את העסקים בפריפריה הזקוקים לידיים עובדות, יגביר את פיזור האוכלוסייה, ויקל על הלחץ על דרום תל אביב.
- **דיוור:** מערך שיקל על מבקשי מקלט בשוק השכירות ברחבי הארץ כדי להתמודד עם חסמים שונים העומדים בפניהם, תוך הקמת מערך תיווך הוגן שיפגיש בין היצע הדירות הפנויות ובין מבקשי המקלט בכל יישוב שאליו יפנו.
- **עלות התוכנית** – כ-150 מיליון ש"ח בשנה – צפויה לכסות את עצמה, וזאת על פי תחזיות של המכון להגירה במרכז האקדמי רופין, שהעריך כי **הגידול בהכנסות המדינה ממס הכנסה בשל העסקה של מבקשי מקלט בענפים שבהם חסר כוח אדם יהיה בהיקף של 159 מיליון ש"ח בשנה**.

נודה להתייחסותכם לשאלות בהקדם.

כמובן, נשמח לספק כל מידע נוסף שנדרש לך לשם גיבוש מדיניות מושכלת בנושא.

בברכה,

בשם ארגוני הפורום

עלון קולן – מקדמת מדיניות וקשרי ממשל

מצורף [מסמך רקע על מבקשי המקלט מאריתריאה וסודן](#)